

1696.

1. Albinus, Bernhardus : De pleuritis vera.
- 2 Albinus, Bernhardus : De partu difficili.
3. Beermanus, Dr. Christoph : De tellis domini
- 4° Coccejus, Henricus : De probatione feudali.
2 Script. 1696. - 1739
- 5° Coccejus, Henricus : De curiositate legati profana.
- 6° Coccejus, Henricus : De successione nepotum
2 Script. 1694. - 1735.
7. Coccejus, Henricus : De jure ejus, quod facti est,
veris que illius amittendi.
8. Schulze, Petrus : De venditione necessaria.
9. Strimesius, Samuel : Num domo agenda manu
ipsius felicitatem, citra peccatum in humilitatem
committam, intendere possit?

10. Willerberg, Samuel Fredericus: De modestia
Advocati

2. D. B. V. 1696, 9

7
12

DISSERTATIO PHILOSOPHICA,

Discutiens

QVÆSTIONEM MORALEM:

NUM HOMO A-
GENDO SUAM IPSIUS
FELICITATEM, CITRA PECCA-
TUM IN HUMILITATEM COM-
MISSUM, INTENDERE
POSSIT,

Quam

P R Æ S I D E

SAMUELE STRIMESIO,

V. D. M. PHILOSOPHIÆ DOCTORE, & THEO-
LOGIÆ PROF. PUBL. ORDIN.

Publicæ disquisitioni subicit

JOHANNES CHRISTOPH. SCHWARTZMEJERUS,

Buckeburgo - Schauenburgicus,

Auctor & Respondens.

In Auditorio Majori

Ad diem XX. Maji, An. M DC XCVI.

Francofurti ad Viadrum,

Literis CHRISTOPHORI ZEITLERI.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and includes the name "JOHANNES" and the word "MAGISTER".

I. N. J.
PROOEMIUM.

Umanæ Societati haud parum
pro Jesse præclara civium facino-
ra condignis exornari præmiis,
Politici magno docent consensu,
& quilibet non occupato iudicio
cum ipsis fatebitur. Tantum a-
leo abest, ut honores & dignita-
is gradus ex eadem exterminari
debeant, ut potius sine iis ne salus quidem ejus commo-
de servari aut promoveri queat. Bene itaque & sapi-
enter Majores nostri instituerunt, ut in singulis Rei-
publ. statibus singulis membris, pro merito, dignus con-
ferretur honos. Quo Factum etiam est, ut non mi-
nus eos, qui ex liberalibus, quam bellicis artibus ho-
nesti nominis famam petierunt, venerarentur admi-
rarenturque. Hinc Studia artesque bonas in complexu,
oculis & auribus habebant, haut ignari, ex iisdem,
quam armis, non minorem, ni forte majorem, in Rem-
publicam redundare utilitatem posse. Et sic tot tamque
diversi dignitatum academicarum gradus, non sine
summa Reipublicæ utilitate, ab ipsis introducti fuerunt:
quos tamen Fanatici, nescio quâ rabie, ubique fere lo-
corum insectantur, & ex Academiis nostris, irrito li-
cet conatu, penitus eliminatos cupiunt. In quorum
scriptis perlustrandis dum, aliunde data occasione, fue-
rimus occupati, non potuimus satis admirari homi-
num ineptias admiratione dignissimas, quas, cum
animo sedeat specimen aliquod Academicorum Studi-
orum

A

orum

örum dare, haut abs re esse putavimus, quantum ingenii vires permittent, adcuratius paulo examinare & maturiori Eruditorum quorumcunque iudicio submittere. Præsertim cum res agatur seriosa, ordines Academicos, qui tam longam iam consuetudine obtinuerunt, haud parum attinens. Ideo sane permoti, utpote in Academia degentes, hanc materiam discutere nobis sumus, quid Gradibus Academicis recti quidve illis illiciti subsit examinaturi. Equidem non est nobis ignotum a summis Viris de Ecclesia nostra & Republica Literaria optimè meritis, Theologis pariter ac Politicis, argumentum hoc solidè non minus, quam abunde pertractatum esse, non tamen ita discussum ipsum deprehendimus, ut omnes differendi materia exhausta nobis sit. Ex ipsis enim Juris Naturæ Principiis moralitatem Graduum nostrorum probari posse, cum animadverterimus, haut ingratos nos rem præstituros rati sumus, si quomodo hanc demonstrationem procedere oporteat, exposuerimus. Accipe vero, Benivole Lector! meditationes hæc rudi Minerva conscriptas easque in meliorem partem interpretare, & oculis minus acribus aspice. Sic namque nos tantum impetraturos confidimus affectus & benigni iudicii tui experimentum, quantum maximum capere possumus. Tuque, summe Deus! qui verus Fons luminis ac sapientiæ es atque super eminentis principium, cui soli omnis honor, omnis debetur gloria; dirige cogitationes nostras, dirige linguam manumque, ut quicquid hac de materia a nobis cogitatur, dicitur, scribitur, vergat in nominis tui Divini gloriam & Studiorum nostrorum emolumentum.

CAP. I.

CAP. I.
STATUM CONTROVERSIÆ,
FORMANS

§. I.

Quos Gradus Academicos ambiendi va-
rios esse, quotidiana experiētiā lo-
quente, quis ignorat? In his vero viam
virtutis & meritorum rectam solum-
modo esse nemo facile diffitebitur.
Quis enim Virtutem & præclara faci-
nora non diligit, colit, veneratur &
admiratur? quis industriam, probita-
tem, eruditionem & liberalia Studia
debitis honoribus condecoranda esse,
ambabus, quod ajunt, manibus non concedet? Sed quemadmo-
dum vitio merito vertitur, si quis honorem ita contemnat, ut ne-
gligat etiam actiones Virtutis, quibus honorem consequimur; ita
etiam non levius peccat, qui eo honore dignum se putat, quo di-
gnus non est, aut ad magna adspirat iis mediis, quibus ad illa ten-
dere minime licet. Quod hodiè, proh dolor! abs haud paucis
fieri testis est experientia ipsa. Quam multi enim gradus Aca-
demicos affectant, sufficientis eruditionis requisitis pa-
rum instructi, nec tamen spè suā excidunt. Quod vero tan-
tum abest ab intentione Auctorum graduum Academicorum
& ipsorum graduum fine, ut eidem nihil magis possit esse con-
trarium. Ex quo & indissolubili nexu fluit, quod hautquaquam
adprobandi sint illi, qui justo liberaliores aut profusiores in
conferendis gradibus hisce, sine ullo discrimine eruditionis &
meriti, immerentes & indignos cum benemeritis & dignis con-
jungunt, cum meritorum cujushibet hic maxime delectus ha-
bendi essent. Culpantur sane haut immerito ab omnibus, qui
aliquid in se falsis habent, & improbantur tales graduum Aca-
demicorum dispensatores, qui benigniores esse volunt, quam sa-
lus Reipublicæ Literariæ patitur. Nec ullam errori suo excusa-

A 2

tionem

tionem obtendere possunt, licet malæ causæ suæ sollicitius colores quarunt, dicentes: Sicuti merentibus, ita etiam meritis gradum licite conferri posse. Qvis enim eorum in studiis futurum profectum, aut diligentiam divinare, qvis collatum hunc honoris characterem eosdem unquam merituos, infallibili præfagio sibi polliceri audet? Præsertim cum exemplis, quibus ætas nostra magno numero abundat, edoccamur, per plurimos non vulgarem in literis tamdiu mentitos fuisse diligentiam, donec, ad quem adspirarunt, honoris gradum obtinuerunt, quo deinceps obtento remissiores facti, socordix non solum, sed abjectis quoq; artibus & indignis seculo studiis sese tradiderunt, non sine summo societatis incommodo inutilia terræ pondera facti, sibi graves & aliis molesti. Absit itaque ab Academiæ Patribus ejusmodi inconsiderata honorum Academicorum largitio, quæ sine judicio vel modo in omnes improbo quodam impetu fertur: quin potius de eo solliciti sint, ut iis tantum conferantur, qui tantis ingenii viribus pollent, quiqve eam sibi rerum scientiam & eruditionem acquisiverunt, quæ gradus honoris decet, haut ignari, in pileo isto, tot Ecclesiæ Reique Literariæ olim ornamentis imposito eam non inesse vim, ut eruditionem capiti simul & cerebro ejus, qui eo ornatur, ingerat infundatqve.

§. II.

Haud raro etiam fieri cernimus, hosce inimicos vitii honores iis conferri, qui ingenio quidem & variarum rerum scientia pollent, sed tamen Vitiis omnis generis contagione laborant. Quibus applicari merito poterit, quod non minus verè, quam eleganter dixit Romanæ Eloquentiæ Parens: *Insignia virtutis sine virtute assequuntur.* Bonum factum! quod tamen à cordatis non potest non improbari. An enim, quæ est sine virtutibus, Eruditio æstimari meretur? utpote cum sororio quasi inter se vinculo sint conjunctæ. Equidem præcipuum characterem, ex quo Idoneus judicatur ad gradum Academicum capescendum Candidatus, eruditionem & scientiam esse, lubentes concedimus. Hoc tamen non obstante, quis eo dignus sit,

sit, non ex sola eruditione, sed morum simul vitæque integritate æstimari debet, cum sine illa eruditio, quantumcumque unquam fuerit, optatum raro habuerit exitum. Vidimus sæpè multos, qui sub primis studiorum initiis acutissimo pollebant iudicio, ingenio præstantissimo et memoria ferè Divinâ, postquam autem Bacho militare & Veneri, levium armorum matri, audientes esse cœperunt, perpotandi libidine aliorumque vitiorum mirâ dulcedine capti devictiq; tandem in furorem actos vel brutis ipsis deteriores factos. Dulcissimum licet, impuro infusum Vasi, salernum rasescit: Sic, quæ in vitis contaminato existit, eruditio vilescit. Ut adeo hac ratione per eminentissima sæpe ingenia, historia teste, in Ecclesiam & Rempubl. haut minima invecata pars sit incommodorum, cujstamen utilitatem quilibet, quantum in se est, omni curâ atque contentione promovere tenetur. Hoc vero cum nudis Speculationibus fieri nequeat, omnino praxis accedat, oportet, quæ ut in aliis honestis & societati salutaribus actionibus, ita etiam non minus in vitâ inculpati, morum integritate & honesta cum aliis conversatione conspicua redditur. Optime Seneca, (a) quod suo sensu omnibus applicari Facultatibus potest, *nullos pejus mereri de omnibus mortalibus, judicat, quam qui philosophiam, velut aliquod Artificium venale didicerunt; qui aliter vivunt, quam vivendum esse præcipiunt. Exempla evenim seipso inuicilis disciplina circumferunt, nulli non vitio, quod insequuntur obnoxii.* Quibus itaque ad tantum præmium tantumque academici honoris decus aspirare decretum est firmiter, eos, præter eruditionem, probitate morum, virtutum varietate prius instructos esse decet. Frustra enim, per gradus alicujus ornamentum longâ consuetudine corruptos depravatosque mores reformari aut corrigi posse, speratur.

(a) Epist. 108.

§. III.

Præterea non semel contingere videmus, permultos virtute & meritis alioquin impares honorum suffragia muneribus captare, quod notorium ex verò pronunciat Linnæus (a) Et jam dudum innotuit Batavorum corruptus in conferendis honoribus

(a) Jur. Publ. L. 11X, c. 8, n. 5.

A 3

noribus mos, quem sane, si famæ credere licet, laudare non
possumus. Est enim in elargiendis academicis dignitatibus ni-
mis liberalis, dum easdem omnibus sine discrimine venales
habet. Unde etiam in proverbium abiit Formula: *Summus*
pecuniam & in timu. asinos in Patriam. Omni sane tempore
Plurimi de Republica Literaria optime meriti Viri digna hoc
facinus notarunt cenforiâ Virgulâ. Unde etiam tritum illud:

Dignus & Indignus pariter nunc ambit honores
Atq; ablativus casus utrumq; beat.

Eleganter quoq; cecinit Taubmannus

Doct̃or palmare est: Sed de palmandus uterq; est,

Qui Doct̃orem auro vendit emitq; suum.

Doctrina & virtus pretiũ est, quo Doct̃orematur,

Si res argenti est, morio Doct̃or erit.

Quibuscum & nos non possumus non facere, perversum hunc
& Reipubl. Literariæ perniciosissimum Gradus academicos
ambiendi conferendive abusum penitus damnantes. Perpen-
dentes etenim Graduum dictorum finem, videbimus certe in-
eum non leviter peccari. Nimirum conferendi sunt illi ut præ-
mia sint Virtutis & eruditionis, quibus plures eas sectari inci-
tentur, ut majora ab ipsis societas humana sperare commoda
habeat. Non vero ut explendæ turpi aliorum avaritiæ infer-
viant. Sed tamen contrarium fieri utinam! experientia non
testaretur. Hunc autem perversum impertiendi Gradus aca-
demicos modum Professorum, quibus potior cura est explere
suri sacram famem, quam conscientia suæ satisfacere, unico
adscribendum esse, quis non videt? Quid vero, per Deum immor-
talem! est peccare & peccare insigniter? quid conscientiam suam
lædere? Si non hoc est? Relinquimus Bonorum diuturnâ re-
rum experientiâ subacto iudicio, quam gravem Ecclesia & Uni-
versa Respublica patiatur jacturam ex inconsiderata hac indi-
gnorum promotione. Inter omnes constat, quanti præ aliis
gradu splendens, sive mereatur id ipsum, sive minime, præfer-
tum

im ab imperitis æstimatur. Persvasum enim sibi Vulgus habet, si comparatio instituatur, necessario illum, qui Titulo ac gradu honorè gaudet, meritis præpollere illi, qui eo condecoratus non est. Sic Mundus vult decipi. Decipitur Ecclesia, dum nonnullorum temerariâ suffragatione ad magna & honoranda ministeria producuntur tales, qui ad sacra Mystera tractanda non magis apti sunt, quam asinas ad lyram, ceu in proverbio dicitur. Decipitur Respublica, quæ talium Ictorum consiliis regitur, qui propter imperitiam suam emolumenta rerum fallacibus iudiciis vident. Decipiuntur singula Reipublicæ membra dum inexpertis Medicis ad periculum usque vitæ vexantur. Dicipiuntur Scholæ & Academiæ dum Juventuti Doctores ac Magistri dantur, quos ipsos ante discere oporteret, quam docere alios anniterentur. Egregiè, promore suo, Bœclerus: (c) *Historia omnis Ævi me docuit eruditionis vittatæ genium corruptæ Reipublicæ vel signum vel causam Fuisse.* Audiamus & Limnæi hac de re quærelam: (d) *Utinam hodie quoque, scribit, nostri ubiq; Candidati, non argento sed scientiâ instructi gradus dignitatem sectarentur, & illi quibus ab Imperatore hæc obtigit benignitas, dignitates Academicas ut possint conferre aliis, sordes & munera in vicem eruditionis non admitterent, melior ubiq; rerum Futura Facies, nec stulti melioris conditionis, quam periti conspiciantur.* Ut adeo hinc quilibet, qui fungum pro cerebro non habet, facile animadvertat quam periculosi sint honores Academici temerè & solius lucri causâ collati, præsertim cum iis periclitetur omnium salus & singulorum.

§. IV.

Insuper & alios videas licet, quorum animos tanta occupavit inanis gloriæ atque honoris cupido, ut quamvis se ipsos honore optime noverint indignos, dignitamen videri velint. Cum autem nullo unquam pacto bene meriti sint, nec mereri valeant de Reipublicæ Literariæ negotiis, quamobrem ut laudem & honorem mereantur, ad gradus ecce! academicos provolant. Alias equidem valetudine mentis laborare iudicaverim, qui cum nihil honore dignum gesserint, honores ta-

men

(c) Differt: de Voto Imperata pag. 11.
(d) L. 11X. Jur. Publ. c. 2. n. 5.

men flagitant: Sed tamen eorum hæc paucos reperiri Lippis, quod ajunt, atq; tonioribus notum est. Quot enim, quæso! non sunt, qui sanioris Philosophiæ doctrinâ, nescio qua negligentia, prorsus posthabita, superiores scientias vix à limine duntaxat salutarunt, graduum tamen Academicorum decore ornati incedunt. Si, quid eò lucrentur? rogitas, sane id scias eos lucratos, quod desiderarunt, quodq; permagnum, sed, meo quidem judicio, stultè satis opinantur: Nimirum, ut per hoc dignitatis fastigium ab aliis inferioris Sortis hominibus discernantur iisdemq; præferantur, seu, quod vulgo dicitur, *Dass sie einen Rang haben*. His non multum absimiles sunt alii, eo (liceat ita dicere) Stultitiæ abrepti, ut gradus alicujus honorem petant, id unicè propter, quo peramatae suæ amatrici eo magis placeant, tumque demum benè secum actum putent, si per honoris aliquem characterem aut splendidioris Familiæ, aut amplioris facultatis, aut elegantioris formæ sponsam domum ducere queant. Quis vero cordatorum est, qui improbam hanc, tanquam salutarium graduum fini admodum adversam, intentionem unquam probaverit? Vetat Musa, agnitis lactibus alligare canem, vetat eodem collyrio mederi omnibus.

S. V.

Ex his vero quinam à gradibus academicis arcendi sint, quique eosdem & quomodo licite ambire ac auferre possint, fat credo constabit. Sed solet etiam non inutiliter, uti quidem judicat Waltherus, * quæstio moveri: anne hoc in negotio aliqua quoque sexus sit ratio habenda? An scilicet Soli Mares possint graduum Candidati fieri, exclusis fœminis? An vero etiam fœminis gradus licite conferatur? Negativam posterioris tuetur sine ullo discrimine Lenauderius, (a) cui etiam ad stipulatur Zellerus, (b) inauditum esse affirmans ullam unquam fœminam summos Academicos impetrasse honores: Sed, si dicendum quod res est, in assertione sua ambo justo laxiores sunt, cum exemplis clarissimis edoceamur, titulos Academicos nec fœminis denegatos fuisse. Brevitati vero cum studeamus, ex multis unum saltem vel alterum hac vice commemorasse sufficiat

† ap. Itter. de
Grad. Acad.
p. 6.
(a) De Privil.
Doct. part. I.
quæst. 22. Arg.
I. De R. J. &
Auctor. Alex.
in addit. ad
Bart. in L. 1. C.
de dignitate.
(b) Centur. IV.
Varior. quæst.
35. pag. 176.

sufficiat. Sic Isabella Lota, Boetia, quæ Hispaniæ urbs clarissima, na-
 ra, eruditione suâ haud vulgari obtinuit, teste Hilarione de Costâ,
 (v) ut cum summâ omnium admiratione pariter ac applausu, axi-
 omate ac titulo Doctoris publico mactaretur. Cui merito, ob
 insignes ingenii dotes, jungimus Belliziciam Gozadinam, filiam
 egregii Nobilis Oxoniensis, quæ etiam ob incomparabilem,
 quam habuit, latinæ lingvæ & Juris scientiam, referente Li-
 mnæo (d) titulo Doctoris Juris insignita in numerum Professo-
 rum universitatis ejus loci relata fuit. Porro Laurum Philosophi-
 cam plurimas eruditione insignes mulieres adeptas esse testa-
 tur Johannes Paschius. (e) Luculentum præbet exemplum He-
 lena Lucretia, sive Cornelia Piscopia, Veneta, Virgo nobilis, vari-
 arum Lingvarum, Theologiæ, Matheseos, aliarumque Scientiarû
 stupenda notitia iuncta, Philosophiæ solenniter renunciata
 Magistra. (z) Ut adeo tantum absit, veritati consonum esse illud
 Zelleri effatum, quantum insignem exemplorum multitudinem
 historiis fide dignissimis insertâ esse deprehendimus, quæ tamen
 omnia heic referre, nec instituti nostri ratio permittit, nec necessi-
 tas exigere videtur. Equidem à Summis in Theologia honoribus
 merito arceri debere fœminas concedimus quâ lubentissime The-
 ologis. Nullam enim in Socialitatem collatus eis gradus Theologi-
 cus spirat utilitatem, præsertim, cum partes Doctoris Publici eas
 obire nefas sit, ceu Theologi probant ex I. Timot. II. 12. quæ de re
 vid. D. D. Majerus. (n) Sed an a reliquis gradibus propterea ex-
 cludatur fœmininus Sexus? cum neque divinum, neque Civile,
 neque Gentium, neque Naturæ Jus eundem hinc repellen-
 dum dicitur: imo nec Sacræ Literæ, excepto publico in Ecclesia
 docendi munere, ordine aliquo indignas fœminas pronuncient.
 Ex eô vero, quod Ministerio Ecclesiastico easdem admoveri illi-
 citum proclamant Divina Oracula, non simpliciter concluden-
 dum est: Ergo ab omnibus functionibus publicis & per con-
 sequens honoribus uniuscujusque Facultatis, ut indignæ, absti-
 nere debent. Quæ enim Graduum collatio in uno alterove
 finem suum, ob speciale obstans mandatum, non assequitur, eam
 in omnibus eodem excidere vix Probabile adparet. Dantur
 enim plurima ad huc, quibus aliorum ului inservire possit. Sic

B

quæ

(v) Tit. 1. Parte
 3. de Elogiis &
 vita Regum
 principumque
 pag. 552.

(d) Poster. ad-
 dit. Tom. 8. 196

(e) Disput. cui
 Tit. Gynecœ-
 um doctum,
 Vom gelehrten
 Frauenzimmer.

(z) Witten. P. 18
 Diar. Biogr.
 Ao. 1684. da
 21. Julii

(n) disp de Doct
 Theol. Arg. V.

quæ saluberrimam medendi artem callent, commoda ejus in membra societatis dimanare patiantur, feliciqve curatione multos mortalium obnoxios sibi devinctosque reddant: Quæ Jurisprudentiæ studium cum laude excoluerunt, amicis & clientibus salutaribus consiliis occurrant: Quæ sanioris Philosophiæ studio animum exornarunt suum aliis informando prodesse, poematibus ludere, linguis ac historiis delectare possunt. Ethicæ ac Politicæ quæ operam navarunt elegantius cum aliis conversari poterunt, sicuti Physicæ ac Oeconomicae peritæ, optimas se exhibebunt Matres Familias. Ex quibus haud spernenda redundare potest in Socialitatem utilitas. Quod cum ita sit, injuriosum nimis & intempestivum foret, eruditas fœminas gradibus academicis, tanquam destinatis virtuti & eruditioni præmiis, defraudari.

§. VI.

Ut vero multa paucis comprehendamus, omnium eorum, quæ hætenus à nobis dicta sunt, faciem, ὡς ἐν Συνοψει, repræsentabimus, ostendendo brevissimis, quales & quibus requisitis instructos esse oporteat, qui honores (μῆξιον τῶν ἐκείνων ἀγαθῶν ut Aristotelis verbis utar) Academicos adpetere & ambire gestiunt. Hinc itaque dicimus, non modo affectare, sed etiam occupare licitè prædictos Academicos gradus quemlibet requisitis supra memoratis instructum atque ornatum: eruditione nempe sufficienti, vitæ morumque integritate, animo adpetendi congruo, cum medio acqvirendi licito conjuncto & à suspitione ambitionis alieno, nec non denique fini eorum graduum adæqvato. Quibus qui destituuntur, ut altiore Musarum sede indignos, ab earum virtutum præmiis merito excludi volumus.

§. VII.

Ex hisce igitur, quæ hætenus proposuimus, cognoscetur, qualis in posterum cum adversariis futurus nobis sit controversiæ status, ut adeo nihil, nisi principium, quo in futurum à nobis dicenda probaturi sumus, adjici opus videatur. Erit autem ipsum ipsa fundamentalis Juris naturæ Lex: *Quicquid socialitati continet illud justum est ac licitum.* Ex quo consequitur, quo major

ex aliqua re socialitati utilitas potest oriri, eo minus eam esse culpandam. Idque eo lubentius tanquam principium ac fundamentum hypothesebus nostris substernimus, quo magis convicti sumus, ex eo omnia Juris Naturæ præcepta, Socialitatis negotia spectantia, legitimam consequentia deduci posse, quemadmodum ipso opere demonstrarunt Puffendorffius (a) & Thomafius. (b) Quamquam vero haut diffiteamur, plurima adversariorum tela, quibus ad destruendam graduum academicorum Moralitatem utuntur, ex sacro codice delumta esse: hæc tamen, prout præfatione nostram indigitavimus, ab instituti nostri ratione aliena ad Venerandos Thologos remittimus, quos inter varii de Re literaria & Ecclesiâ optime meriti viri eadem non tam exceperunt, quam fortiter represserunt. Nobis igitur sufficiat, si exposito Juris naturæ principio sententiam nostram demonstrare argumentisque adversariorum satisfacere queamus, quandoquidem illud sacris elogiis nullibi contradicere præsupponatur.

CAP. II.

FANATICORUM SENTENTI- AM ET ARGUMENTA RECENSENS.

§. I.

Male nonnullis hominibus perversa ipsorum natura consulit, quod res, quo præclariores existunt & Reipublicæ magis salutares, eo plerumque gravius persequantur, lacesant & cavillentur. Tales inter salutares res cum merito referantur gradus Academici, communem hujus periculi sortem pariter experiri coguntur, dum homuncionum nonnullorum implacabili odio expositi, nescio quâ invidia ubique locorum sinistris rumoribus traducuntur, adeo, ut vix ullus honoris titulus existat, qui non aliqua vitiorum labe ab ipsis commaculetur. In hisce autem præ cæteris eminent, ferocia suâ insignes, moderni Fanatici, qui, ut Plinii verbis (a) utar, cum rem hanc

B 2

Ret.

a) Lib. I,
Epist. 8.

b) Vid. Plato
Lib. 5. de Rep.
Conf. Lib. 11.
p. m. 426. &
Sophista p. m.
63. Refutata
sunt hæc ab
Arist. Lib. 2.
polis; Cap. 4. f.

(c) Lib. 5. de
Statu Relig
& Reipubl. 5. 1.

(d) Lib. 2. Syn-
tagm. Hist.
Eccl. Sect. 11.
pag. m. 714.

(e) Comment.
in Genes.
Cap. XI. v. 4.

Reipublicæ perquam salutarem destruere aliter non possunt,
jactationem ejus incessunt, arbitrati, haud parum Graduum
Academicorum dignitati detrahi, si iisdem audacter calumnian-
do maculam aliquam inurere valeant. Hinc itaque illis pro-
terve insultant eorumque dignitatem non injuriose tantum o-
mnis generis convitiis lacerare, sed etiam ex Academiis nostris
proscribere penitus improbo labore allaborant. Primus eo-
rum, ni fallor, famosissimus ille Fanaticus Thomas Muntze-
rus fuit, qui vixit seculo post Christum natum XVI. Hic fuit
homo fanatico Spiritu eò abreptus, ut communionem rerum o-
manium, ad imitationem forte Reipublicæ Platonice, (b) in-
troducendam & æqualitatem dignitatis inter mortales omnes:
Daß einer so Gut sey als der ander; consentaneam hu-
manitati docere inceperit, prout plenissimo suo testimonio
comprobat Sleidanus. (c) Quem, ad errorem hunc viam quasi
sternentem, deinde secuti mox sunt alii ejusdem farinae Affectæ
ipsius, quorum in numero celebris est Andreas ille Boden-
steinius, à Patriâ Carolo Stadius cognominatus, quem colori-
bus suis ad vivum quasi depinxit Philippus Melancthon, dum
virtutes ejus ita enarravit: *Homo ferus, sine ingenio, sine
sensu communi, quem nullum unquam humanitatis officium, aut
intelligere, aut facere animadvertimus*, uti videri potest apud
Micræl. (d) Hic autem bonus Vir, è cujus manibus antea Be-
atus Lutherus Laurum Theologicam acceperat, cum, Luthe-
ro in arcê Wartenburgensi adhuc delitescente, Fanaticismo pa-
trocinari cœpisset, Anno 1522, in solemni promotionis actu,
quo Brabeutam agebat atque Johanni Westermanno & Gode-
schalco Grapio summos in Theologiâ honores impertiebat, in
frequenti spectantium audientiumque corona dixisse fertur à
Beato Luthero semetipsum hoc audivisse testato: (e) *scire se,
quod Doctores Theologia creare esset peccatum*. Mirabere ho-
minem in Fanaticismum ita delapsum, ut, cum propterea pos-
nas dedisset, ad mandatum Electoris Wittebergæ Saxonieque
ejectus, frater Andreas, quam Doctor, appellari maluerit, cen-
refert idem coævus & auctor. Beatus Lutherus. Plura de eo-
dem.

dem hac in re scire cupientes evolvere poterunt Gerhardum, (f) LL. de Min
(f) Frantzius, (g) Rudrauffium, (h) Cellarium, (i) Eccl. Sect. XI.
Iterum. (k)

§. V.

Utinam vero cum hoc homuncione dura hæc & nimis rigida exspirasset sententia, quæ gradus Academicos omnes illicitos ac legi & Naturæ & Positivæ Divinæ adversos diserte adeo pronuntiavit! Ast prouti verum est tritum illud quod circumfertur ore proverbium: *Pectora sæpe gravis mortalia detinet error*; ita nihil adeo dissolutum, incongruens adeo, aut absurdum quidquam dici, ac ne mente quidem concipi potest, quod non defensores sui aut propugnatores acerrimos adeptum fuerit, vel adipiscatur olim. Id quod etiam præsens lucè meridianâ clarius demonstrat negotium. Decessit Jam seculo XVI: recentiorum Fanaticorum ille Patriarcha Valentinus Weigelius, dignus, si Diis placet! cujus tanquam præmaturam mortem posteri omnes in sinu suo vel hodiernum desicant, præsertim cum tam egregia scripta, qualia ab eo exarata (postmodum per maximam Europæ partem, obstetricante Cantore quondam ejus Weickerdo edita, innumeras adeo turbas excitarunt) plura consignare per obitum non licuerit. Vitæ & virtutum suarum præconem, scilicet! nactus est condiscipulum quondam suum B. Joh. Shelhammerum (a) Quantum autem homo ille odii & iræ, cujus alioquin compos non erat, gradus nostros Academicos conceperit, in quos sine discrimine ullo, sine ullo judicio ferocissime invectus est, testantur abunde sequentia, quæ de iis effutiit verba: b) Wo er/der ungläubige/sich aber auß Furcht der Straffe auß Schamb) Part. I. p. für der Welt enhielt das stehlen des müßiggehens / des wucherns / still. Domini- und wolte nicht in die äußern Wercke fallen / nimt ihn Satan mit sich auff die Zinnen des Tempels / daß ist / gibt ihm Begehren und lust ein wie er doch möchte eine solche Handierung süß nehmen / solche Dinge lernen / da durch er könnte zu großen Ehren kommen / großen Titel und Nahmen erlangen / etwa durch eine seltsame unethörte Kunst / oder durch viele Sprachen / daß er ein Meister der freyen Künsten würde / oder ein Doctor der Schrift von der Welt auffgemessen. ca invocav. p. m. 189.

g) Part. II. **gis adfert, (g) quando, posteaquam eos non capere posse ve-**
Dom. 12. post **rum S. Scripturæ sensum asseruisset, rationem ejus rei reddit, die**
Trinit. p. m. 288 **weil sie aber/ inqvies, in hoffart bleiben/ meisterschafft in der schrift**
suchen/ Doctorat annehmen/ so geben sie zeugniß über sich/ daß sie
nicht wissen/ wes Sohn Christus sey.

S. VI.

a) Cujus vi-
tam & fata
breviter refert
V Vittenius in
Diar. Bio-
graph. Anno
1675. d. 29.
Octobr. p. 631.

Huic successit dein effrœnatae ferociae infensissimus gra-
dum Academicorum hostis, famosissimus ille Christianus
Hohburgius, (a) qui, sub Eliæ Prætorii nomine latere amans,
verecundiae limites adeo excessit, ut honorem etiam Magi-
stratui debitum surripere non erubuerit. Flagravit homo
ille tanto in gradus nostris odio, quanto ante ipsum nullus un-
quam. Hinc etiam omnem, quam aut in dicendo facundiam,
aut scribendo facultatem habuit, in jugulum ipsorum, velut te-
lum aliquod intendit, quemadmodum ad oculum constat ex
libro ejus, qui inscribitur: *Spiegel der Mißbräuch bey dem heutigen*
Predigtampt/ in quo Verbi Divini Ministros, qui non idem cum ipso
cornu inflant, ita persequutus est, ut vix ullus exstiterit, qui non
aliquâ vitiorum labe ab ipso lædatur. Cum autem Rev. Mini-
sterium Tripolitanum scandalosum hunc librum solide refu-
tasset, Apologiam ejus in lucem edere sustinuit, cujus iterum con-
futationem adornavit laudatum Ministerium. In hac au-
tem Apologiâ suâ omnis modestiæ pudorisq, prorsus nescius
& ignarus improbis & petulantibus suis maledictis dignita-
tum Academicarum nomina irreverenter adeo lacescit, ut bo-
nus quilibet summâ hac lingvæ ejus intemperantia merito of-
fendatur. Verba ejus hæc sunt: Wann unsere heutige Prediger
allerseits mit ihren vielfältigen predigen Ehre suchen und mit hohen
Magister und Doctoralischen Tituln nach Ehre streben/ so folget/ daß
sie nicht glauben können/ sondern mit solchen ehrsuchtigen Wesen/
dem Glaubendie Ehre versperren/ und also ungläubische Händnische
Lehrer seyn. Et ne aliquid intactum relinqueret, quod æstimati-
oni eorum detrudere quidquam posset, refractis pudoris ac
reverentiæ claustris, in hanc verborum licentiam erumpit: Sa-
ge demnach daß alle solche Ehren Nahmen/ als Wohlgelehrter Ma-
gister

gister, Ehrwürdiger/ Hochgelahrter Herr Licentiat, Wohl/Ehr-
würdiger / Groß Achtbahrer Herr Doctor, Sein Excellenz &c.
Narrenpoffen sind/Poppenwerck ist. Sic & Titulos istos non erube-
cit traducere : mit Ehren-oder Narren-Nahmen. Imo & eosdem
ambientes varii generis convitiis & scommatibus insectatur.
Freylich/Scriptitat, wenn ein junger Kerl sich braff heraus puzen kan/
seinen Cursum Philosophicum absolviret, braff sauffen / di-
sputiren/ discurriren/ subtilisiren/ pro & contra, und seine Sache
braff verstehet/und sein Gehirn mit solchen entiteten überfüllet hat/
O! so ist er der geschickligste/ so wird ihm zum Zeugnis solcher Zu-
gend solch Ehren-Titul gegeben/ Gott gebe er habe auch so viel
Unzugenben an sich/ als er wolle/ hat er nur Geld und kan sich braff
halten / kan Er bald ein Herr Magister werden. Nec minus
in iisdem honoratos Ecclesiae Ministros, quando eos coram
supremo Judice ita locuturos introducit, debachatur : Haben
wir uns nicht saur werden lassen mit unsern Studiren / nach vie'ern
Künsten un'Sprachen die Schrift zu fassen/zu erklären/zu illustriren/
damit wir den Teuffel dadurch austreiben u. den guten Geist dadurch
den Leuten beybringen möchten. Ach Herr! Herr! siehe uns doch deswe-
gen ja/ du weißt es ja denn du hast es gehört/ wie wir in unsern Le-
bens Tagen uns so blutsauer werden lassen/ mit unsern Studiren
auff niedrigen und hohen Schulen/ wie wir die Heidnische Künste
und Sprachen/ so eyfferig gefasset/ darnach die Schrift glossi-
ret und erkläret/ so schöne Kunstreiche/ hochgelahrte Predigten dar-
aus gethan/ so einen schönen Methodum zu predigen gebraucher/
so schöne allegaten/ nicht bey hundert/ sondern bey tausend in einer-
einigen Predigt gebraucht/und alles mit Schrifft vornen/ Schrifft
mitten/ Schrifft hinten verzietet. Quibus deniqve addit: Der
Welt Geist mit seiner Gelahrtheit hat sie so verblendet/ daß sie das
Gericht Gottes nicht sehē köñē/ daher werdē sie stolz und aufgeblasen.
Sehen demnach in ihren Pharisaischen stolzen Sinn/ als von dem
Natur-Licht erleuchtet/und von dem Welt-Geist an und aufgeblasene
Geister dahin auff den breiten Welt-Weg/ werden oben an gesehet su-
chen auch solches mit allem ihren Thun/Ehren/Schreiben und wer-
den grosse Doctoren und Rabbinen / daß jederman sie davor
ehret/und der arme blinde einfältige Mann/ den Huet vor ihnen im-
mer:

(b) Ibid.
pag. 504.

mer in Händen hat. Quorsum denique spectant, quando dicit, Ju-
dicem illum supremum ita eosdem allocuturum: (b) Ist das rechte
in meinem Nahmen große Ehren- Titul und Nahmen suchen?

§. IV.

Nec cum hoc homuncionum genere penitus extinctum
est immane illud & implacabile in Gradus Academicos conce-
ptum odium, sed soporatum quasi in recentissimis, sic dictis
Qvackeris, iterum recrudit, qui Majorum suorum vestigia
sinistro licet itinere præcesserunt, presso tamen pede sequuntur,
eoque omnem curam & cogitationem suam convertunt, ut irri-
tum illorum finem sibi propositum inceptum obtineant. Quod
ut eò feliciter succedat, cum Antecessoribus suis certant quasi,
ne officio vincantur aut studio excogitandi ea, quæ ad gradus
Academicos vel lacerandum vel profligandum prorsus con-
ducere possunt.

Antesignanus ipsorum est Robertus
Barclajus, vir certè; quo Fanaticorum doctorem ætas
nunquam tulit. Qui, cum esset subtilis, acer & di-
fertus, masculè adversam propugnavit sententiam inque
sociorum suorum causâ pro virili omnes artes suas protulit. Te-
statur id abunde inter alia Apologia ejus (a), ubi de suorum

(a) Thi X. §. 33. Ministerio scribens, quid de nostro esset habendum, nobis re-
N. 4, pag. 219. linquit judicandum. Verba ejus hæc sunt: *Ministerium* &

*quos nos tuemur, Ministri, cum sine humiles, præcedentiam & prio-
ritatem non ambiunt nec salutationes in foro, nec primas cathe-
dras in Synagogis affectant, nec primos recubitus in cænis, nec ab
hominibus Domini dici volunt.* A quibus haud multum dissentit li-
bellus ille, qui inscribitur: *Gründe und Ursachen worumb Sie*
(Qvackeri) die Lehrer der Welt (intelligunt qui sunt extra su-
os cœtus) verleugnen; in quo inter alias & sequentem rationem
tradunt: *Quod ab hominibus Dominos ac Magistros appellari se
patiantur;* citante Bajero, (b) qui & alia plurima hisce haud

(b) Collat; multum dissimilia in William Caton libro: Den Matelyken On-
Doct. Qvack. der soeker Voeldan & Steven Crisp. Triumph der Wahrheit über die
& Protest. Cap Salschheit, passim occurri testatur. Ex quibus omnibus soli meridi-
XIX, th, 18. ano clarius patescit, cum gradus Academici honorè & præcellen-
tiam

riam comitem habeant, istos itaque Quakerorum judiciis aut removeri penitus, aut ad minimum improbari & reprehendi.

§. V.

Intra isthæc depressionis & contentus commenta substitute-
runt hætenus recensiti, novissimo vero hoc tempore existere
cœpit, qui veterem illam contra gradus academicos cantile-
nam iterare sustinuit. Est is Gothofridus Arnoldus, qui quam
benigne de iisdem sentiat non uno in loco in scriptis suis
prodit. (a) Hic etenim, postquam (b) enarrasset, quomodo cu-
rante Irnerio, sive, ut aliis dicitur, Wenero Jus Justinianæ
um in Publicum protrahi & Posteris prodi cœperit, ut ad
scopum sibi præfixum eo commodius grassari posset, ansam
inde arripit gradus Academicos sugillandi, quos eâ occasio-
ne introductos fuisse contendit. Verba ejus, quibus in
ipforum dignitatem & ritus libere adeo invehitur, hæc sunt:

(c) Dieses wahr zum wenigsten sehr bedenklich das Irnerius
seine Schule durch des Kaisers Befehl allein vor gültig erklä-
ren ließ / und er also das Monopolium suchte Geld und Ehr
allein davon zu haben. Zu diesen Stricken nahmen noch andere
da man den Doctor-Titul auff solchen hohen Schulen erdachte
und über dieses Werner die närrischen Ceremonien dazu setzte
daß die Doctores sonderliche Hüete/Ringe/Röcke/ u. s. f. anziehen
müßten/ in welcher Thorheit ihnen hernach die Theologi und Me-
dici nachgediffet haben; & paulo post: Schande ist aber und
Sünde/ daß diese wichtige Stücken des Anti-Christenthums
noch unter denen/ die sich der Reformation rühmen/ durchgehends
fast als grosse Heiligthümer bey behalten/ und auff Universitäten/
noch öffentlich gebraucht werden. Aber was thuet diese Heuch-
lerische Welt nicht umbs Geld? Idem quoq; alio loco singu-
lare illud adversus Gradus odium prodidit, dum nec ipsas A-
cademias, bonarum artium officinas, quas indigne pla-
ne convitiis suis proscindit, in suâ relinquit veneratione,
hunc in modum loquutus: (d) Weil der Anti-Christlichen
Clerisey die Universitäten allezeit grossen Vorschub zu ausfüh-

a) V. præcipue
Kirchen- u. Reher
Historie.

b) V. L. XII, c. II,
§. 16.

c) l. c.

d) L. XIV, c. II,
§. 6.

C

rung

rung ihrer Anschläge gethan haben/ so siehet man/ wie dießmal
 auch ein hauffen über die vorigen noch gestiftet worden/ als dawar-
 ren die zu Anjou und Orleans in Frankreich/ die zu Pisa und Fer-
 rara in Italien/ die zu Prage/ Heidelberg und Eöln in Deutsch-
 land und endlich die zu Crakow in Pohlen/ auff diesen und denen
 vorigen gieng nunmehr der Kauffhandel mit den Doctor- und
 Magister- Wüxen häufig fort/ und schämten sich diejenigen/ so
 sich Theologos nenneten/ nicht in allen diesen Landen an-
 dern gleich zu werden. Quid multis? Carolstadii, Weigeliis,
 Hohburgii, aliorumque Fanaticorum in hoc negotio haud
 subobscurè videtur approbare deliria ipse cum illis delirans.

§. VI.

Exagitarunt etiam, præter hætenus recensitos,
 gradus nostros alii ipsorum Osiores: quos inter
 Zwinglius & Gualthesus primas quasi partes sibi vendi-
 cant teste B. Gerardo. (a) Nelcio an cum his fecerit
 Boxhornius, prout videtur Itero: (b) Cui quamvis pro-
 bationibus minus convictus suspicionibus tamen ad mini-
 mum implicitus ille judicatur, eo, quod collationem ho-
 rum Graduum vocarit (c) *morem forte non malum*. Inde
 hoc de ipso iudicium fert: *Si non improbat prorsus hunc
 morem, non tamen adeo magnifice, sed languide (satis de eodem
 eum sentire cæcus sit oportet, qui non videt.* Horum vero
 ut & reliquorum circa dignitatum Academicarum colla-
 tionem placitis & commentis diutius immorari haud
 quaquam operæ pretium ducimus, quibus contra Fanati-
 cos præsertim agere constitutum est. In dictis vero
 hætenus adversariis id potissimum animadvertendum esse
 existimamus, quod quamvis ex iis (quorum prolixum satis
 eatalogum contexuimus) plerique de Gradibus Academicis
 Ecclesiæ Ministris collatis expresse loquantur, eodem ta-
 men animo erga cæteros Academicos honores & reliqua-
 rum Fcrtatum gradus eosdem affectos esse. Imo omnes di-
 gnitates omnem honorem ex genere humano exulare
 penitus illos optare.

§. VII.

Nunc demum restare videtur ut argumenta eorum & ra-
 tiones

- a) LL. Theol.
 de Ministr. Ec-
 clestastico III.
 sect. XI.
 b) Diatrib. de
 Gradibus Aca-
 demicis Cap.
 II. §. 7.
 c) Hist. uni-
 vers. pag. 887.

riones, quibus pedetentim magis magisque homines hi ab
 iniquiori Graduum nostrorum censura ad eorundem con-
 temptum, à contentu ad accusationem, ab accusatione ad
 totalem eorundem quæsitam abrogationem processerunt,
 paucis expendamus, ut eo acriore intentione quilibet de
 falsitate sententiæ eorum judicare possit. Ut vero eo
 facilius moralitatem Graduum nostrorum oppugnare &
 fundamentum ejusdem convellere valeat conjurata ista co-
 hors, expanso clamitat rictu, indignum esse homine Christi-
 ano & illicitum ambire & conferre Academicos honores,
 cum præter inanem animi elationem & turpissimum super-
 biæ vitium nihil utilitatis spirent, ad quod magnam eosdem
 fenestram aperire contendit. Ita Personatus ille Prætori-
 us tantum abesse asserit (a) per eos Studiosos ad virtutum
 exercitia & debitam in studiis diligentiam excitari, das sie
 vielmehr die jungen Leute zum Stolz / zur Uppigkeit und Eitelkeit
 veranlassen / und ein Zunder sind der angebohrnen Hochmuth.
 Idem etiam argumentum urget Arnoldus: (b) Gemeinlich
 läßt sich anmercken / daß diese Dinge die meisten hoffärtiger und
 liederlicher gemacht / daraus offters Zanc / Präcedenz-Streite
 und andere Aergernissen erfolget. Exemplis hoc probare an-
 nititur e quibus sequens hisce conceptum verbis adducit:
 Wie jener (c) dieses würdig geachtet / seiner Chronike ein zuver-
 leiben / daß zu Zwickau ein Archi-Diaconus einem Pastori die
 Oberstelle aus der Ursachen disputirlich gemacht / weil jener
 nicht Magister wäre / darüber sie biß in den Todt mit einander
 gezanck und gezürnet hätten.

§. VII.

Alterum argumentum, quo ad stabiliendam suam sen-
 tentiam Adversarii nostri utuntur, de promptum esse depre-
 hendimus ab ipsorum, ceu credunt, uti & intentionis ambi-
 entium eos & conferentium vanitate. Quod etiam frigi-
 dum schema sententiæ suæ obvelavit sæpius citatus Præto-
 rius (a) verbis sqq: Wie sie mehr ihre eigene Lucifers Ehre
 suchen / als ihres Heylandes Jesu Christi Ehre / siehet man dan-
 nenhero klärlich / das sie solche hohe Ehren Titeln / als Magister,
 Licentiat, Doctor &c. an sich nehmen / auch offtermahls in
 ihren

Apol. Cap pag. 360.

(b) Riehemund
Reger Histor.
L. XVI. Cap. X
§. 16.

(c) Schmid Zwick
Chron P. I. p. 391

(a) Spiegel
Cap. XI. pag
118.

ihren hohen Alter/ nur damit sie desto besser besorbert werden/ eine
feistere präbenden überkommen/ auch bestomehr respects und
auctorität erlangen. Quibus admodum consona sunt illa

b) Kirchen Hist. Arnoldi:
L, XVI, cap X.
S. 15.

(b) Gleicher Gestalt hat man in eben solchen Absichten/
(damit/ uti paulo ante dixerat, nemlich denen Academischen
Stoeknarren ihr accidens nicht entginge) wiewohl unter an-
dern Vorwands/ die promotiones behalten / wie sie von dem
Anti-Christ nach den obigen Bericht erdacht worden. Quorsum
etiam spectant, quæ de illis abusibus, qui juxta ipsum præ-

c) .C. 9. 16.

modū loquitur: (c) Insonderheit gieng nun mit dem Magister
machen viel unrechtes Wesen vor/ welches sich nicht verantwor-
ten läst. Man hatte aus den Pabsthum den Gewissens Zwang
und die Menschen auctorität mitgebracht/ und mussten die Candi-
dati in verba Magistri, auff die Meinungen der Professorum
allerdings schwären. Item die andern Ceremonien mögen nach-
mahls mehr einer Comædie als einem klugen actui ähnlicher ge-
wesen seyn/ deswegen man in denen Statuten ausdrücklich ver-
ordnen müssen / daß man doch bey den Promotionibus eine
Gravität in acht nehmen solte/ weil es kein liederlich Spiel dürff-

d) Tom. I.
Script. Witteb.
App.

te seyn. (d) So hates auch nie an schmausen und excessen
dabey gemangelt / worauff mancher mehr mag gedacht haben/
als auff das/ was sonst mit Worten nach Gewohnheit zum
Schein hergeredet worden.

§. IX.

Porro, ut aliquo obtentu veri speciem assertioni
sua concilient Adversarii, argumentantur ab introductionis
graduum ortu, quem Papatui unice adscribunt, quodque
tam certum quam certissimum pronunciat idem Prætorius,
cujus hæc leguntur verba: (a) Es wundert mich über die massen
sehr/ warum man solch Narrenwerck und Poppenwerck / als
man das Pabsthum abgethan/ nicht auch zugleich mit ausge-
münstert hat/ weil es mit/ und durch/ und aus demselben seinen
Ursprung hat. Cui iterum suffragatur, pro more suo, Arnoldus,
qui evidentissimis probationibus ostendere annitur hoc
de gradibus maxime Theologicis verissime pronunciar.

a) Apol, cap.
IX, pag. 58.

Postquam

Postquam enim natales eorum enarrasset verbis §. §. citatis, sequentia subnectit: (b) Dieses alles stach die Clerisey sehr in die Augen/weil die Läden etwas besonders haben wolten/ und weil viel in dem Jure Civili stund/das wieder ihre Vortheile lieff/ deswegen kamen sie mit ihren Jure Canonico auch aufs Theatrum und der Pabst ließ es auch in die Schulen einführen/machte auch Doctores Juris Canonici, oder/wie man sie gemeinlich hieß/ Magistros oder Meister/ die die Drecketen der armen Jugend vor lesen und einblauen mußten/diesen gab er zum Zeichen gewisse Stäbe in die Hände/ daher die Bacillarii oder Bachillarii wohl ihren Nahmen haben/ oder auch von Baccis Laureis und s. s. davon ich die Criticos und andere streiten lasse/ die darinnen eine Ehre suchen. Und diese Leute machte nun der Pabst zu seine Slaven/ in dem er einen Eid von ihnen nam/ nichts zu lehren/ oder vorzunehmen/als was sein Interesse wähere/ welchen Breuel Lutherus sehr deutlich angemercket hat.

§. X.

Ad alias quoque quæ restant, oppositas rationes nos convertimus, quamquam putidæ pleræque sint & minoris ponderis, adedque ad convellendum nostrum pro moralitate Graduum Academicorum argumentum parum sufficientes. Ad quas merito refertur maxima illa fundamenti infirmitas, quæ sumptibus in academicos gradus male, pro ipsorum opinione, collatis ac indigenti proximo denegatis, unicè innititur. De quibus Prætorius (a) ita: Auch das a) Apol. cap. guete Geld / so auff solchen Narrenwerck spendiret wird/ wird IX. p. 358. den armen Nothleidenden entzogen. Cui sententiæ etiam subscribere videtur Arnoldus (b) verbis sequentibus: Zum b) L. C. wenigste hat mans zu Wittenberg vor nöthig geachtet in die Annales zu setzen/ daß Chur Fürst Johann Friederich A. 1533. einem Doctorat begewohnet / und ein ganz Königlich prandium dabey gegeben/ auch 12. bis 20. Tische von der Universität gespeiset / (c) dergleichen wohl niemahls denen armen dürfftigen verschmachten geschehen. Ita Arnoldus ille (d) collatio. Witteb. ad h. nem graduum Academicorum indistinctè vocat einen Kauff. ann. d) Hist. L. XIV. handel mit den Doctor- und Magister-Würken. c. 11. §. 6.

§. XI:

Pari etiam passu cum prioribus ambulant quæ de Candidatorum numero jactitant adversæ parti adhærentes, unde sperant depromi posse aliquid, quod dignitatum Academicarum collationi opprobrio verti queat Quo in etiam occupatum fuisse Arnoldum lequentia ejus verba clarissime indigitant. Mit der Anzahl, inquit, (a) derer Candidaten hat sich nach und nach überaus geändert; Zum Exempel da zu Wittenberg noch zu Lutheri Zeiten A. 1544. auff einmahl drey Magistri creiret wurden/hat man hernach A. 1551. schon ihrer 40. und A. 1602. über ein Schock nemlich 62. auff einmahl fertig gemacht/also daß die Anzahl derer daselbst promovirten Magistrorum von 1508. biß auff's Jahr 1615. sich auff 7467. erstrecket / welche von da in die Welt geschicket worden.

a) Histor. L.
XVI, c. 10, §. 16.

§. XII.

Deniq; ut primis extrema congruant, & singula pro more suo, acri magnoq; judicio expendant Antagonistæ nostri, ingenio suo altius assurgunt & DEO ipsi innani ejus modi honorum erogatione injuriam fieri, nescio quo pietatis schemate, serio contendunt. Quem enim honorem huic soli relinqui & conferri æquius esset, juxta consuetam hanc loquendi formulam: SOLI DEO GLORIA; hunc, refractis pudoris & reverentiæ claustris, miseris mortalibus haberi assidue conqveruntur. Unde etiam haud leviter peccare existimant, qui gradus academicos affectant, indeqve honorem & dignitatem capiunt. Hinc Prætorius (a) ad verba Salvatoris Joh, V. 44. pro sua sententia confirmandâ contra datam à B. D. Mullero instantiam, quod hoc pacto nec Parentibus Liberos, nec Magistratui subditos honorem præstare oporteat; hunc in modum insurgit: Wie wann ich denn sagte/ das ist wahr/dann ist das alte Sprichwort wahr / Soli DEO Gloria, **GDZ** NB. allein (NB. was ist allein?) die Ehre; so muß die Ehre allein in **GDZ** kommen: Ob nun zwar junge Leute/ Kinder/ Gesinde/ Unterthanen Ehre müssen an thun/ davon kein Streit/ so müssen

a) Apol. c. IX.
p. 366, 367.

sen doch die / denen diese Ehre angethan wird / solche von sich
 abe / auff Gott / der sie in den Zustand gesetzt hat / wollen sie
 anders Christen sehn / wenden / den und deme sie gebet / der allein
 solcher Ehre würdig ist. — Das conferire man nun mit
 den Ehren-Titeln; Wohlgelehrter Herr Magister, Wohl-
 Ehrwürdiger / Hochgelehrter Herr Licentiatus SS. Theologiae,
 Hoch-Ehrwürdiger / Groß-Achtbahr und Hochgelehrter Herr
 Doctor, Suer Excellenz und Magnificenz &c.

§. XIII.

Nec desunt forte adversæ parti aliæ, præter adductas,
 rationes, quæ nobis magis refragari videntur, utpote ex
 ipso Jure Nat. (ad cuius normam controversiam hanc unice
 tractare nobis propositum est) adductæ. Deprehendi-
 mus scilicet cuilibet mortalium naturam, communem omni-
 um Matrem; tenerrimum sui amorem & delicatam æstima-
 tionem ingenerasse, cui si quidpiam quis detractum eat,
 non minus, imo nonnunquam magis commoveatur ac si cor-
 pori noxam aut rebus intulerit; Unde etiam constat, ex
 hoc hominum genio & illud necessario sequi, quod qui-
 libet alterum ut naturaliter sibi æqualem, seu æque homi-
 nem æstimet tractetque, adeoque inter omnes naturalem
 quandam agnoscendam esse æqualitatem. Quam etiam im-
 motis plane argumentis propugnavit Illustris Puffend. (a)
 & cum illo Dn. D. Thomasius. (b) Quod si vero natura
 ipsa homines omnes æquales esse voluit, quorsum itaque
 tot tamque diversi dignitatum academicarum gradus? An-
 non æqualitatem istam subvertunt tolluntque?

a) L. 1. de Off.
 H. & C. c. VII.
 LIII. de J. N. &
 G. c. 2.
 b) Instit. Jpr.
 div. L. 11. c. 3.

§. XIV.

Postremo, ne à parte Adversariorum nostrorum
 quidquam desiderari videatur, quod ad criminandum vel
 destruendum penitus nostram pro moralitate Graduum
 academicorum sententiam pronum sit, in subsidium sibi
 vocant varia, licet male interpretando depravata, Sacrae
 Scripturae dicta, qualia sunt Matth. XXIII. 8. 10. Ἱμεῖς ὅ-
 μὴ ἀλλεῖτε τοὺς βαββί, εἰς ᾧ ἐσιν ὁμοῖον ὁ καὶ τὸν γινώσκων ὁ
 πικρὸς

(a) Vid. B. Seckendorff, Histor. Luther. Sect. 49. Lib. 1.
 (b) Spiegel Cap. II. pag. 21. & Apol. pag. 366.
 (c) Conc. vom wahren Propheten Dom. Lutar. A. 699, p. 48.

πάντες ἢ ὑμεῖς ἀδελφοὶ ἐστέ. Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, ἐπεὶ γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητὴς ὁ Χριστός. Quo dicto abusus memoratus supra Carolstadius est. (a) Prætorius (b) vero urget dictum istud salvatoris Joh. V. 44. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν ὧσθι ἀλλήλων λαμβάνοντες, ad quæ verba Dn. M. A. H. Franckius, (c) ita commentatus est: Was könnte Lehrer seyn / als daß Christus hie saget: So lange einer noch Ehre von der Welt suche / so lange könne er an ihn nicht glauben / und werde seiner nicht theilhaftig. Proculdubio huc respiciunt, qui, cum pro officii sui ratione gradum aliquem capessere deberent, studio tamen & prætenso vanitatum neglectu eundem respuunt.

CAP. III. SENTENTIAM VERAM PROPONENS, PROBANS ET DEFENDENS.

§. I.

EXposuimus hactenus varia adversariorum schemata, quæ falsæ suæ de moralitate graduum Academicorum sententiæ obvelant, quæ præsentem eapite ipsi pro virili detrahere conabimur. Et id quæ commodissime fieri posse arbitrati sumus, si in utraqve parte calculos nostros ponentes, id tantum eligamus in quo vicerit ratio. Cumque veritatis fidem investigare situnicus noster labor, nemo vitio nobis dare poterit, spero, si dubia, quæ Adversarii contra moverant, melioribus rationibus adjuti removerimus. His enim solutis, demonstrationes nostræ facilius, credo, à quolibet admittentur. Ut autem clarescat, quis nostrum tulerit punctum, plenius aliquanto, nos explicabimus, quodque supra Cap. I. dictum est, majoris evidentiam gratiâ hic repetemus; controversiam nempe nobis non futuram de quibuslibet, quacunque ratione vel quæsitis vel collatis academicis honoribus. Hæc enim, ut à dissertationis nostræ scopo alienior, divertim facit ab iis, quæ circa rite formatum controversiæ statum

tum supra §. VI. Cap. I. annotavimus: Juxta quæ non nisi benemeritis & dignis honores Academici conferri debent. Tales autem sunt, qui sufficientibus virtutum & eruditionis requisitis instructi eosdem legitime ambiunt & obtinent. Metuendum alioquin est, ne ipsa etiam gradus conferentium existimatio insigniter lædatur, *Sicut miserabiles, ineptos, Lansii (æ) verba sunt, & inanes creent Baccalauros, Magistros, Licentiatos, Doctores, ut bonus Pater familias vix tanto pretio emerit Graduatos tales, quanto isti titulos emerunt.* Quod si contra injustos ac illegitimos modos durius hic à nobis pronunciatum existimaveris, scias veritatem nos amare, quæ, juxta illud Ciceronis, (b) *Etiamsi jucunda non est, nobis tamen grata est, nec ætati cuiquam repugnat, adeoque hominem etiam juvenem decet.*

(x) Dispert de
Academ: Lit. N
P: m: 90

b) Ad Atticum
lib. 3, Epist: 29.

§. II.

Ad opposita vero Adversariorum argumenta dum nos convertimus, in iis enervandis ordinem paulisper immutare & ὕστερον προτερον facere haut incongruum nobis videtur. Quod itaque primo illa scripturæ dicta attinet, quibus sententiam suam sublevare satagunt Antagonistæ nostri, (a) ea, fateor, in alienum sensum facile trahi poterant, nisi commoda interpretatione ipsa jam dudum juvassent magni & doctissimi Viri, qui in iisdem rite exponendis operam haud exiguam collocarunt; Quorum adprobata industriâ & summâ pietate nos quoque moti, huic labori optime nos superfedere posse arbitramur, præsertim cum à Vitio μετὰ βλάβης εἰς ἀλλοτρίωσιν cavendum nobis omnino sit. Ne tamen officio nostro prorsus defuisse videamur, si animum B. Lectoris de veritate adversæ partis fluctuantem & incertum reliquerimus, remittimus eundem ad solidissima Orthodoxorum de hac materiâ exstantia scripta, quæ inter, quantum ad priorem locum Matth. XXIII v. 8. 10. legi meretur, quæ sub præsidio B. D. Valent: Alberti habita est disputatio (b) Quod alterum spectat locum Joh: V. v. 44. eum jam ab ineptis Adversariorum interpretationibus liberavit, adeo ut nihil desiderari possit, Ministerium Tripolitanum (c)

a] Cap. II.
§. XIV.

b) Zipl. A. 1697
cal. Jul. de Honoribus Academicis occasione dicti Martii XXIII. v. 8. 9. 10.
c) Warnung für
præt: Spiegel.

D

De exceptione autem Prætoriana alius nobis erit oportu-
nior dicendi locus. Solidissime omnium materiam hanc

d) loco citato vindicavit Æpius nobis laudatus B. D. Gerhardus (d) Ad-
datur Christoph. Pezelius in argumentis & responsioni-

e) Pr. VII. p. m. bus Theologicis ex Ph. Melancht: scriptis contextis. (e)
265. §. III.

Secundum argumentum, ex agnoscenda illâ in hu-

a) L. V. Cap. II. mano genere naturali omnium æqualitate deducitur. (a)
§. 13. Urgebat eam Carolstadius, quem vero mentem suam muta-

b) C. Cap. III. tasse nonnulli volunt, ceu apud Itterum (b) videre est. At
§. 7. Edit. novâ quam invalidum hoc sit, si in nervum contrahatur, pri-

mo statim intuitu quilibet facile videt, qui naturalis istius
æqualitatis naturam sibi latè cognitam habet. Non refraga-
mur quidem Adversariis Gradus Academicos in se specta-
tos directe juris naturæ non esse, hoc tamen non obstante,
postquam invaluit honesta ipsorum consuetudo, Juri nat-
eodè repugnare, nullo idoneo argumento probari pot-
est, quin reductivè ad ipsū pertineant. Id quod vel ipso me-
ridiano sole clarius inde transparet, si quidem agnoscenda
illa naturalis inter homines æqualitas non tollat, quod in-
ter Magistratum & subditos, Dominum & servum, patrem
& filium intercedit discriminis, adeoq; nec honores &
dignitates academicas, quæ inter Eruditos relationem
hanc inferunt, è rebus humanis exulare jubeat. Quæ certe
ratio, cum assensum facile impetret sanioribus ab omni-
bus, vitio merito vertitur adversariis nostris, quod ad sta-
biliendam Sententiam suam, hoc de naturali æqualitate
præcepto abutantur, & in sensum detorqueant, in quem
plane non est conceptum. De quo ut eo certiores redda-
mur, tenendum est, id saltem eo tendere, ut quisq; alte-
ram hominem æstimet tanquam naturaliter sibi æqualem,
hoc est ut æq; hominem. Unde etiam efficacissimum ar-
gumentum, quo aliorum insolens insultatio retunditur,
isthoc habetur: Ich bin kein Hund; Ich bin so wohl ein
Mensch als du. Quorsum etiam spectat regula: Quod
quisq; juris in alterum statuit ut ipse eodem jure utatur. Quos
cum pulcre convenit monitum: Quod tibi non vis fieri al-
teris ne feceris. Quorum meliori intelligentiæ egregium
lumen

lumen affundere videtur Celeb. D. D. Thomafius, a) dum circa expositionem præcepti hujus de custodienda naturali hominum æqualitate occupatus, in quatuor Specialia præcepta illud resolvit: duo negativa, quorum alterum exaltationem sui ipsius, sive superbiam, quæ quis sibi plus tribuit quam alteri; Alterum depressionem, per quam alteri minus tribuit; prohibet removerq;. Et duo affirmativa, quorum unum est, ut alteri æqualia exhibeam citra pactum, quod fit per officia humanitatis; Alterum ut alteri æqualia præstem post pactum, quod fit servando promissa; insinuat. Conferatur ad hæc Dns. Putendorfius (b) Ex quibus omnium clarissime patet, ne mente quidem ullo modo comprehendere posse, quomodo Juxta hoc Juris Nat. præceptum destruat graduum nostrorum dignitas.

§. IV.

Tertium argumentum, quod ex communi illâ formula: SOLI DEO GLORIA, fidem immoram trahere existimant secus sentientes, revera sententiam ipsorum nihil juvat. Quod ut clarius demonstremus, præmittenda est distinctio inter honorem ultimum, qui soli Deo refertur, ut in eo terminetur, & honorem honori Divino subordinatum, qualis Parentibus, Magistratui & aliis ex peculiari instituto conferri debet. Quæ præsuppositâ, dicimus tantum abesse honorem DEI honori hominum refragari, ut eundem potius præcepto includat. Horum enim qui in DEUM recundat (a) triplex est: (1) Mentalis, cum veram de Deo sententiam fovemus; (2) Oralis, quando in laudes DEI linguam nostram resolvimus; & (3) Realis, quando mandato ipsius obsequimur. Ad hanc verò ultimam honoris speciem subordinatum à Deo honorem referri quis dubitat? eundem siquidem non solum in variis scripturæ S. locis seriò inculcat divina sapientia, sed ipsius etiam juris Naturæ dictamen. Constat certe voluntati superiorum obtemperandum esse & cuicunque bonæ ordinationi. Quid ni ergo gradu quodam Academico, tanquam aliquo honoris indicio mactare meritos licet? quod ordo requirit societatis, non refragante S. Codice Rom. XIII, v. 7. Et ut multa paucis dicam, soli Deo

D 2

li Deo

a) lib. II. Juris
prud. D. Cap.
II. §. 28. eqq.

b) De Jur. N.
& Gent. Lib. III.
cap. II. Item de
officio. Hom. &
Civis lib. I.
Cap. VII.

a) De quâ distinctione vid.
Celeber. D.
Fechtius Col.
leg. Fundamen.
tali Loco de
Religione S. II

li Deo tribuitur ultimus honor, utpote in quem reli-
quus omnis creaturis exhibitus redundat, ut ab eo exclu-
dantur creaturae, quibus interim subordinatus honor ha-
beri omnino potest, imo nonnunquam ex lege vel divina,
vel humana debet. Taceo universis virtutum amantibus
eundem ab omnibus deberi.

§ V.

(æ) §. XI.

Accedit jam quartum argumentum ex numero Candi-
datorum desumptum, (a) quod tantummodo iudicio ponderis
est, ut vel dum narraur refutetur. Quæ enim, quæ sol hæc
est consequentia: multi gradus Academicos ambiunt,
Ergo gradus Academici sunt culpandi. Si hoc argumen-
tum rite procedit, quid prohibet hanc consequentiam:
Eruditionem affectant multi, ergo eruditio mala est & ho-
mine Christiano indigna? Sed vero ab usum videtur Ar-
noldus damnare velle, quem tamen saniorum nemo adpro-
baverit. Si tanto in numero nulli sunt gradu collato indi-
gni, quid gradibus inde decedit? Est vero indignos
gradum adeptos, an ideo gradus illi illiciti sunt pronun-
candi? Sane æque injustum hoc esset, ac si quis ideo
Magistrorum privilegiis detrahi putet, quod majori in nu-
mero, quam aliarum facultatum Doctores creantur, cum
tamen fieri experientia doceat, ex illorum numero non
paucos propter virtutem & eruditionem, eorum non pau-
cioribus præferendos esse.

§. VI.

(æ) §. x. Cap II.

Ad quintum probationis robur, quod de sumptibus
in gradus Academicos male, ut dicitur, erogatis, nobis
opponitur, (æ) respondemus, vix credibile esse, eosdem
moralitati graduum aliquid detrahere. Non enim emun-
tur & venduntur, ut falso prætendunt præpostere de iis-
dem lentientes. Sed quemadmodum in collatione alia-
rum dignitatum, qui ad eos sunt eVecti, suffragatoribus &
promotoribus suis munera aliqua solent largiri, ita in no-
stris quoque gradibus usu receptum est, ut red hostimenti
loco certum aliquod honorarium pro beneficio accepto
Examinatoribus rependatur. Quod summo jure ipsis deberi
eo minus veremur adserere, quo fortius assertum nostrum
ad-

adstringitur consideratione firmissimi illius principii: *Officium nemini debet esse damnosum*: Et quidem hoc juris & æquitatis rationibus congruere, ne dubium quidem est. Illud tamen monendum concedimus, ne justo quis majori prematur honorarii onere, aut si fortuna nimis tenuis consueti honorario solvendo non sit, cætera dignus ob hanc solam causam spe promotionis excidat. Non adprobabit quilibet cordatus immodicos luxui, comestationibus ac pompæ immoderatæ impendendos sumtus, nec improbabit vicissim, quæ decoris, recreationis honestæ & testandi erga benefactores gratianimi ergo impenditur, mediocrem pecuniæ summam. Laudabilia sunt hac de re statuta Academiae Gieslenitis terminos expensarum constituentia (b) Quemadmodum & Serenissimus Holsatiæ Princeps in Academia Kiloniensi, quo sumptus promotionum, quantum fieri poterit, in compendium contrahantur, haud pridem laudatissime disposuit atque iussit. Quod idem etiam nuperrime factum in Academia Gryphiswaldensi, jussu invictissimi Svecorum Herois, Caroli XII. Domini mei longè Clementissimi. Sed audio alia mihi ab adversariis dubia moveri. Sumtus illos indigenti ajunt proximo denegari, cui potius tribuendi fuissent. Sed vana sunt hæc & levissima sententiæ præsidia. Etenim tantū abest, ut hic neglectus asseri queat, ut contrarium doceat omni teste major experientia, quod in actibus ejusmodi pro ratâ conditione & promotionis magnitudine etiam Pauperum cura habeatur & ipsis aliquid detur, quo inopiam suam sublevare possunt. Et si de magnificentioribus loquuntur adversarii sumptibus, nondum tamen obtinent quod volunt. Judicent enim qui judicandi aliquâ facultate pollent, quo jure, quaque ratione hoc intuitu moralitas graduum nostrorum lædi possit, cum in confesso sit omnibus, ab usum quemlibet hanc non habere vim, ut tollat etiam verum & laudabilem alicujus rei usum.

S. VII.

Sextum, quod pro contrariæ sententiæ Patronis ex graduum ortu allegatur, argumentum tale est, ut si oculo affectibus non occupato inspiciatur, animum tantum

D 3

arguat

(b) Vid. ltt. de
Gr. Acad. App. I

a) V. c. II. §. IX.

b) Lib. II. de
Repub. Cap. 34.

c) Jur. publ. l. c.
d) Introd. in
jus publ. Part.
Spec. Sect. 1.
Cap. VI. §. 13.

guat livore & odio totum oppletum, qui tamen à sinceris Vitiis animadversoribus procul abesse debebat. Quomodo enim, quæso, ipsis gradibus præjudicio esse poterit, quod natales eorum, ut ajunt Adversarii, (a) ad Papatum referantur? Non omne siquidem ex Papatu est de Papatu, cujus mores, si salutare sint, non erubescimus imitari. Profecto nullam animadverto causam, quam obrem hoc magis moralitati graduum adversatur, quam Monarchiæ, quod, si vera est sententia Bodini, (b) violenter constituta & à Nimrodo primum introducta fuerit. Quod sane nullam infert rationem, ob quam hæc Reipublicæ forma ut mala proscribenda sit, cum ob singulares, quas continet, commoditates magno Politicorum consensu, cæteris paribus, optima habeatur. Idem de honoribus nostris academicis judicandum esse arbitramur. Laudabili siquidem conatu & instituto à majoribus sint introducti. Id quod satis superque evincunt rationes, quæ ad introducendos ipsos eosdem commoverunt, quæ non fuerunt aliæ, quam ut honoribus istis velut præmiis incitati, ad ejusmodi studia contenderent homines, unde non minima Reipublicæ salus sperari poterat; tum etiam, ut, quos quisque in studiis fecisset progressus, his tanquam certis quibusdam & indubitatis notis fieret testatum, hocque medio diligentes à negligentibus, doctos ab indoctis secerneret, cuiusque adeo operâ in obeundis publicis muneribus commode uti posset nec ne, qui hæc dispensandi in Republica habet potestatem, constaret. Et quomodo denique unquam probabunt adversarii, papatui ortum suum Gradus Academicos debere? Quemadmodum vero varias offendimus relationes, quando & ubi coeperint hi gradus, ut adeo expeditum hoc negotium non sit, ita neque nostrum propositum requirit, qui in Italia inquiramus. Videat interim cui placuerit Linnaeum (c) & Schwederum (d) & alios. Ita à Juris publici scriptoribus ad nauseam fere ostensum est in Imperio Romano Imperatorem omnium dignitatum fontem esse, quod in Regnis Imperio non subjectis,

subjectis, decorum Regibus & similem in modum obser-
vandum est.

§. VIII.

Considerandæ jam nobis veniunt objectiones §. IX. adductæ, quibus solemnia promotionum Academicarum tanquam vana & ludicra insectantur & reformare fatagunt adversarii nostri. Verum enim verò quam vana hæc sint dubia, inter rectos rerum æstimatorum constat. Esto quosdam gradus vel ambientium vel conferentium illegitimum & inhonestum intendere finem: An ideo tunc gradus licentiæ ac dignitati aliquid decedit? Non omnes ad Magistratus Officium gerendum aspirantes eundem sibi scopum proposuere, quis autem ea propter concludit: Ergo omnis Magistratus est illegitimus, est vanus, inutilis ac noxius? nisi apertum sese Fanaticum & Anabaptistam Reipubl. turbatorem profiteri velit. Quod ceremonias in collatione graduum adhiberi solitas spectat, tantum abest ut opprobrium sint gradibus, ut potius iisdem splendorem conciliant, quemadmodum infra probaturi sumus. Apud omnes Moratiore Gentes usu receptum fuisse actus majoris momenti sine adhibitis certis quibusdam solemnibus & Symbolis non facile celebrare, ex historiis passim edocemur. Et de Majoribus nostris non minoris procul dubio iudicii, quam se recentiorum aliqui jactitant, ne præsumi quidem potest, quod solemnia hæc tanto studio posteris commendassent, si histrionicis & Scenicis ritibus, quam decentibus viciniora fuissent. Notæ sunt variæ solemnitates in præstatione juramenti apud Romanos aliosque populos usitatæ, de quibus Annæus Robertus a) doctissime differit. Quales etiam ritus nostra ætate obtinere declarat, quod in omnibus promotionis actibus, tacto prioribus dextræ digitis Sceptro Academico, deponi solet juramentum. De quo vid. Samuel Stryk. (b) Qui ritus omni certe superstitione vacat, nec sine fundamento antiquitus fuit introductus. Eo enim graduum Candidatis, sine omni dubio, in memoriam revocare volu-

erunt

a) Rerum Judicat. Lib. I. c. II.

b) De Jure sens. diff. 7. C. I. n. 44

erunt, quanta religione & reverentia illud præstarent, adeoq; temere non sit suscipiendum jusjurandum, quo DEO Magistratui & Rei Publ. Literariæ obstricti redduntur. Idem etiam de cæteris Solemnibus judicandum est. Quæ nec frustra adeo sunt, & sine omni penitus utilitate, prout sentiunt, quibus exosa sunt. Nam si ab omni abusu abstrahamus, dignitatem & splendorem conciliant actui, faciuntq; ut quoties novorum Doctorum memoriæ recurrunt, officii sui collatiq; muneris recordentur. Cathedra, faces, liber, pileus, aureus annulus, Osculum & quæ sunt id genus alia non pro nugis habenda sunt & antiquis ineptis, cum omnia singulaq; propriâ, singulari & salutari gaudeant significatione. Quæ tamen pro varietate Academiarum Facultatumqve variant. Significationes autem eorum solemnium brevitati studentes omittimus, quoniam apud Iterum (c) prolixè de his legi potest. Usus vero & consuetudinem eorum, cum in perpetuam & necessariam nunc abierint observantiam, confirmare & retinere, haut noxium & insalutare judicamus. Quid? quod privatâ Promotoris auctoritate nec mutanda sint, nec detrahi ipsis aliquid debeat.

c) De Gradibus Ac. c. ix.

§. IX.

a) Cap. II. §. 7.

Postremum denique argumentum, (a) desumptum à turpissimo superbiæ vitio in gradu ornatis conspicuo, diluendum nobis restat. Dolendum quidem est, concedere nos debere, haut raro fieri, ut quidam eo minus digni condecorati quasi præmio virtutis suæ superbiant & inflentur, ut faciem, gestus ac mores si spectes, viros putares, nescio quantivis pretii. Num vero quod in graduato vitii est, gradui imputabitur? Honores Academici extra abulum & in se spectati præposterius hujus effectus nullo modo argui possunt, nec in ipsis honoribus sed honorum candidatis intra cancellos & modestiæ limites se continere nesciis vitium hoc residet. Quod cum ita sit, Gradibus nostris insignem injuriam faciunt Antagonistæ nostri, dum dicam, ipsis scribere sustinent

tenent, cuius tamen non magis rei sunt, quam sacra Ora-
cula & sana Philosophia, quod ex iis male applicatis Hæ-
retici ad oppugnandum orthodoxam veritatem varia
depromant frivola argumenta, quod tamen enorme pec-
catum non ipsis, sed heterodoxis imputandum est. Et cur
hoc utimur simili, quibus vel sexcenta in civilibus & hu-
manis negotiis occurrit? An ideo nemo honorandus,
quia multi per exhibitum honorem efferuntur? Sed sa-
pienti pauca. Simili colligendi ratione innituntur & re-
liqua minoris ponderis argumenta, quibus dignitates
academicas impugnant adversus eas furore nescio quo
insanientes Adversarii. Quæ singula refellere cum à præ-
senti instituti nostri brevitate alienum sit, officium no-
strum fecisse nos arbitramur, quod contra adducta, pro
virili, easdem defendimus & ab iis liberavimus.

§. X.

Nunc vero nobis hæc cura circumstat, ut demon-
stremus & paulo altius repetamus Graduum fundamen-
tum. Quod ita planissime nos facturos arbitramur, si fun-
damenti loco à nobis (a) suppositum Juris Nat principii
substernatur, quod qualis futura heic nobis demon-
stratio sit clarissime explanabit. Apud omnes scilicet in con-
fesso est, egregia literarum studia Societatibus & Rebus-
Publicis maxime necessaria esse, cum omni tempore ipsis
expediat bonos habere & eruditos in Civitate Cives, qui
postulante necessitate rite & ex artis præscripto cum se-
cularia tum Ecclesiastica negotia queant tractare. Per-
curramus omnes omnium facultatum Ordines. Theolo-
gos intueamur, Jure Consultos, Medicos atque Philosophos,
deprehendemus profecto ex illis haut exiguum in eas-
dem redundare commodum. Deum enim loqui & Sacra
Religionis mysteria rite tractare & virtutes homine Chri-
stiano dignas persuadere, quantum emolumentum adferat
Societati humanæ vel inde patet, quod sine vero Numi-
nis sensu cultuque salva eadem & incorrupta nunquam
futura sit. Solide hoc deduxit Puffendorffius (b) Et ipsi
Athei, licet nullum esse Deum statuentes, fatentur opti-
me Societati humanæ consuli, si in eâ persuasionem homines
detineantur. Jurisperitis, qui justitiam investigant & le-
gum arcana explicant, eandem opus habere quilibet nobis-

a) Cap. I. §. VII.

b) L. I. de Off. H
& c. Cap. IV. §.

B

cum

Eum fatebitur. Medicis, qui morbos repellant corpora; conferent, eandem carere non posse extra dubium est. De philosophis probatu paulo difficilior forte videbitur assertio nostra, præsertim cum non nullorum falsis rumoribus hodie tanquam supervacaneum & parum utile ubique circumferatur Philosophiæ Studium, cum tamen, propter insignem, quam in superioribus scientiis præstat, utilitatem, reliquarum scientiarum nulli sit postferendum, multo minus spernendum. Logica sane recte ratiocinari docet. Metaphysica terminos suppeditat, quibus rem distincte pariter & succincte intellectui aliorum proponere possumus. Quantum utilitatis Physica & Mathesis præstent societatibus colligere integrum erit ex experientia quotidiana totaque utilitate suam spargentibus inventis, de quibus consulendus Exc: Dn: Paschii Tractatus de Nov-Antiquis. De Practicâ philosophia qui verba faciamus necesse non est, utpote quæ de officiis nostris homines decentibus nos informat, & eâ sublata, omnis societas è mundo facillime tolleretur. Neque opus esse reor Politicorum hic consensum adduxisse. Ecce quos penes Rerum publicarum cura est, Scholas erigunt? Cur tantos iis sumtus impendunt? nisi quod literarum utilitatem in societate humanâ agnoscant. Ipsum agnoscens Alphonsus Arragoniæ Rex, cui cognomen sapientis tributum, solitus legitur dicere: Malle se Regna sua, quæ multa haberet, perdere, quàm literas, quas permodicas sciret, nescire.

§. XI.

Ex quibus omnibus immotâ consequentiâ fluit, quam valide ad studiorum culturam obligentur qui insigniter de societate humanâ & Republica meritori sunt. Ad omnia enim ea, quæ societati proficua sunt, quilibet obstrictum se obligatumque fateatur, necesse est, & quo magis quædam sunt salutaria, eò magis ad illa adstringitur. Quo procul dubio respicit Celeberrimus ille Puffendorffius (a) dum animum ante omnia ad commode tolerandam vitam socialem informandum esse, monet. Cum vero in quolibet statu & in Artificio quolibet, excellentes Viros desiderat bene constituta ResPubl. non absolute omnes hoc obligationis vinculo obstrictos esse volumus ut literarum studiis sese mancipent. Unusquisque enim honestum illud eligat vitæ genus, quod impulsus genii & habilitas

a) L. 1. de Off.
H. & C. Cap. V.
§. 2.

habilitas, natalium conditio, fortunæ bona, Parentum auctoritas, Imperantium civilium iussa, occasio atque necessitas, ferunt, quemadmodum nos Puffendorffius monuit. Maxima tamen laus eos manebit, qui eruditione suâ Reipublicæ præfunt, cui nec experientia refragatur. §. XII.

Quemadmodum autem nihil Publicæ Rei latius aut utilius, quam cives ejusdem variis liberalium artium studiis animum suum exercere; ita non minoris est necessitatis istos eruditionis suæ & virtutis præmia testimoniaque ferre, qualia sunt gradus nostri Academici. Ea enim est Humani ingenii conditio, ut nisi præmiis compensetur & ad præclara studia invitetur, satietate quasi languescat, juxta illud Ovidii: (a)

*Non facile invenies ex multis millibus unum,
Virtutem pretium qui putet esse sui.
Ipse decor recti facti, si præmia desint,
Non movet & gratis pœnitet esse probum.*

Cui etiam ad stipulatur candidissimus ille humani ingenii censor Cicero (b) dum inquit: *Honos alit artes omnesque incenduntur ad studia gloriae jacentes, ea semper, quæ apud quosque improbantur.* Et alibi: (c) *Boni non solum metu pœnarum Verum etiam præmiorum quoque, exhortatione efficiuntur.* Præterea RemPubl. non minorem inde capere utilitatem, quod præmiis ad virtutem incitentur boni, quam pœnarum metu à criminibus arceantur mali, suo testimonio satis comprobatur verbis seqq. Limnaus (d) *Quemadmodum Reipubl. interest, ne delicta maneant impunita, ita etiam ejus interest, ne benemerita incompensata abeant. Est enim honor dulcissimus cibus, quo nutritur virtus.*

§. XIII.

Quæ cum ita sint, nullum fundamentum videmus, quo graduum nostrorum sive utilitatem sive necessitatem cum Adversariis in dubium vocare possumus, quin potius cum Limnæo l. c. concludimus, laudabili instituto inter Literatos introductum esse, illis, qui egregios in studiis fecerunt progressus, sua, si petant, attribuere præmia, eosdemque, pro meritis, certis honorum gradibus exornare. Recte igitur Academici Gradus introducti sunt, & legitime hodiernum meritis ambiuntur iisque conferuntur. §. XIV.

a) L. II. de Pont
Eleg. 3.

b) Lib. I. Tusc.
Q. 1.

c) L. ff. de j. &
j. §. 1.

d) Jur. Publ.
L. II. Cap. 8.

§. XIV.

Hoc ipsū suo quoq; suffragio comprobans aliā ex philo-
sophiā delumpta ratione sufficienter demonstrat Itterus,
a) Lib. de Grad. (a) qui sententiam eorum, qui summum Bonum in honore
Acad. Cap. 11. collocarunt, averfatus, non quidem in eorum adeoque
§. 12. Graduum Academicorum adeptione illud posuit, inter
adjuncta tamen summi Boni & ea quidem, quæ com-
munia in Ethicorum Scholis vocantur, recte referre
haut dubitavit. Verba ejus hæc sunt. *Cum vero non ipsum
tantum S. Bonum, sed & ejus adjuncta ex illorum sunt vi-
mero, ad quæ obtinenda omni animi nostri contentione me-
rito laboramus, ultro sequitur, ad petere honores & Aca-
demicos Gradus, in vitio poni non tantum non posse, sed lau-
dem insuper mereri haut Vulgarem.*

§. XV. Sic itaq; demonstratā evidentissimis probationi-
bus thesios nostræ veritate, nihil aliud restare videtur,
quam ut dissertationi nostræ finem imponamus. Quod
facturi sequentia porismata practica ex hætenus dictis
deducta adjiciemus.

I. Peccat contra jus Naturæ, qui indignus gradum ali-
quem in Academia ambit.

II. Peccant non minus, indignos qui gradu Academico
ornant.

III. Omnis Graduum ambitus vanum finem habens
Juri Nat: repugnat.

IV. Stultitiæ non infimus Gradus est Gradu Academi-
co Superbire.

V. Privilegia Gradibus annexa, tanquam eruditionis
virtutumque præmia, lædenda à quoquam non sunt.

VI. Gradum adeptus ejusdem privilegia pro virili de-
fendere tenetur.

VII. Idem non permittet nulla à se in Rempublicam
commoda redundare.

VIII. Gradus Academici vilescunt, non si multis, sed si
indignis conferuntur.

IX. Laudem meretur fœmina literis operã suam navans.

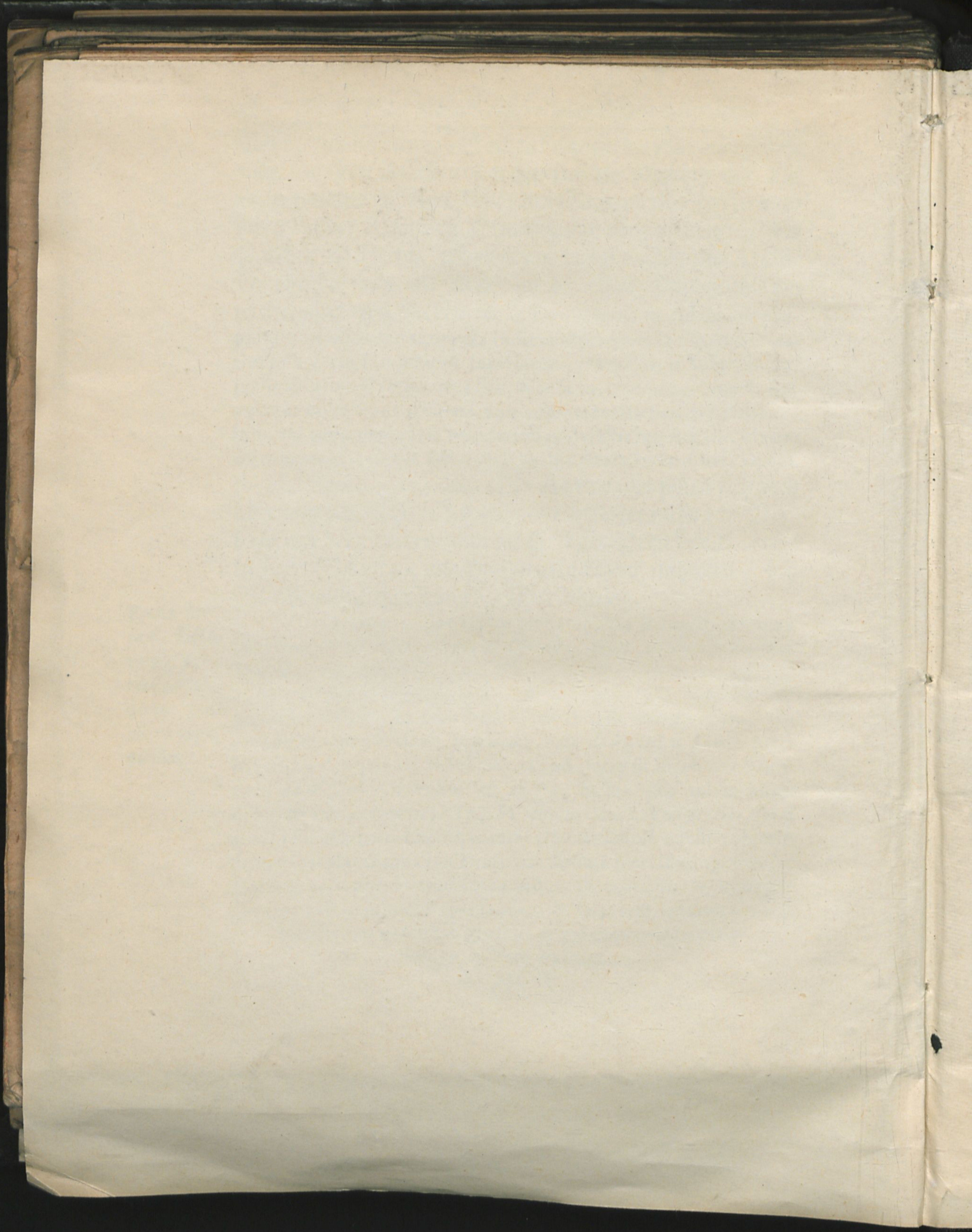
X. Honor Gradus Academicos concomitans in supre-
mum referendus est honorum Diribitorem Deum,

Cui Soli

Semper sit

Omnis laus, honor & Gloria.

Frankfurt a.d.O., 21/55
1696

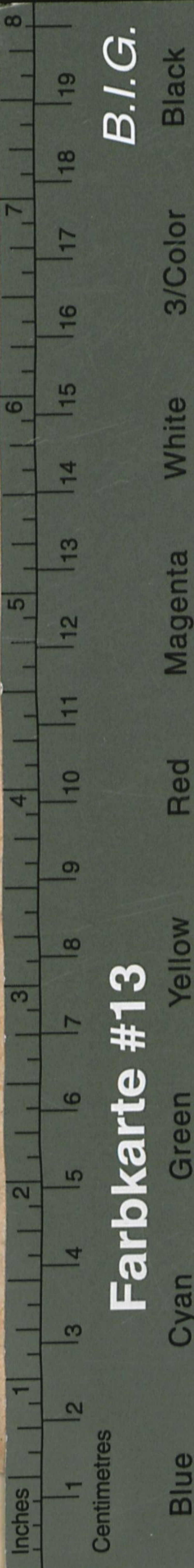
ULB Halle 3
002 725 975

V517

B.I.G.

Farbkarte #13

D. B. V. 1696/9
PHILOSOPHICA,
cutiens
EM MORALEM:

~~7~~
12
/

OMO A.
IAM IPSIUS
, CITRA PECCA.

MILITATEM COM-
INTENDERE
SSIT,

vam
S I D E

STRIMESIO,

E DOCTORE, & THEO-
PUBL. ORDIN.

ositioni subicit
H: SCHWARTZMEJERUS,

hauenburgicus,
espondens.

rio Majori
i, An. M DC XCVI.

d Viadrum,
HORI ZEITLERI.

